

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ, a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ ezírnendők. A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: Augustus. — Kiállítási levelek. — A komlórol. R. J. — Egyveleg: Értesítés. Mezőgazd. állapot. Kolozs-monostori zárünnepély. A mustár. Pályázat. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

Augustus.

Ház és udvar. A közeledő cséplés idejére minden gabonás zsákot és ponyvát megfoltoztatunk.

Hordás alkalmával származott csurgás meggyújtandó. Hordás ideje alatt az eke-szerszámok kijavíthatnak.

Magfárt, pinczét szellőztetünk.

Cséplés megkezdetik.

Szántóföld. Kévésgabona-hordás bevégezendő. Kellően elkészített talajba vethetünk repcét, takarmányrozst, festő csülleget és festő rezedát; e hó végén vethetünk védnövény nélküli luczernát, mely még ősszel kellően megerősödve jövő tavaszkor kaszálható.

Borsó, lencse, paszuly begyűjtetik és elcsépelgetik, szalmája pedig összerakva juh-takarmánynak elteendő.

Megéredt kendert, lent kinyőjjük.

Tarló-répa megritkulván, kapálást igényel, nem különben az elgyomosodott burgundi répa is megkapálthatik.

Törökbuszánknak fattyu hajtásait letördeltetjük.

Takarmányrozst e hónap végén vethetünk, nem különben ballaczimet is, őszi legelőnek pedig mustárt és csibehurt.

Rét és kaszáló. Ha sarjutermost reménylünk, akkor szigorúan ellenőrizzük, nehogy az éj homályában lelegettessék.

Lapályos réteken a sarjukaszálás megkezdhető.

Réten, legelőn a szerbtövös felmagzása előtt kivágva, megégettik.

Állattenyésztés. Tiszta vályu, gyakori itatás: az állati egészség mulhatlan követelményei. Ezen időben minden állat legtöbbet iszik, a pásztorok tehát a kútostor körül forgolodjanak.

Jármos ökör szabad ég alatt nyári jászlon vagy járom mellett kapja zöld takarmányát.

Gulyabeli és legelőn hizó marha csak estéli és hajnali legettetés mellett lakhatik jól, nappal a legyek milliói kinozzák. Szopós csikók anyuktól néhány órára elválasztva zabot kapnak; a déli órákban a szoptatós kanczák kevés zöld luczernát ehetnek.

A bárányokat megnyirjuk.

Sortések hizóra állíthatnak, eleinte gyenge tők- és árpadarás moslékkal tartatnak.

A süldő nyáj tarlón jár. Intézkedjünk, hogy fürdőhely ne hiányozzék.

Libát és ruczát eladásra sikeresen hizlalhatunk.

A libák kopasztása után származott toll a gazdasszonyoknak meglehetősen jövedelmet hoz a házi kiadások fedezésére.

Szőlő. A hónap második felében a tulságos hosszú hajtások megcsontíthatnak és a hol szükséges, kötözgetünk.

Pincze. A gyenge és rosszul kezelt boroknak ez legveszélyesebb időszaka, azért mindig és mindenütt a tisztaság és feltöltöttség szem előtt tartassék, hogy ne válják pinczénk híressé ezetes és egérszagu borairól.

Gyümölcsös. A fiatal gyümölcsösben a fák körül a föld ujolag felkapáltatik, száraz időjárás alkalmával erőssen meg kell azokat öntözteni; ha a fák töve körül a föld, moha vagy szalmával nem volt befedve; azt megtenni elmulaszthatlan szükség. A fa korona idomítására különös gondot kell fordítani, a fa erősebb hajtásait vissza kell csipkedni, hogy a gyengébb hajtásokat növényekben el ne nyomják. A tulterhelt fákat fel kell támasztani és hol sűrűn van rajta a gyümölcs, meg kell ritkítani, hogy könnyebben érjék. Olyan vén gyümölcsfáknál, a melyek termést nem hoztak, most kell eltávolítani vagy visszavágni a száraz és beteg ágakat, mivel most azok könnyebben felismerhetők. A gyümölcsfák trágyázása kezdetét veszi. A gyümölcsfák az ártalmas hernyók — nevezetesen a *Liparis chrysoorrhoea* — ellen óvándók és azok gondosan eltávolítandók.

Faiskola. Az alvó szemre való szemzést kezdetük és e hónapban be is végezzük; a szemzést előbb a szárazabb fekvésű helyeken kell megkezdeni és csak azután a nedvesebb fekvésű helyeken. Azon fákról, melyek a jövő évben jönnek eladás vagy áttöltetés alá, a megerősítő ágakat le kell vágni és a vágáshelyet viaszszal bekenni. Minden a fáknál előforduló csapot gondosan el kell távolítani és az eltávolítás után azok helyét viaszszal be-

kenni. Mirdezen fennomlított munkák után, a faiskola földje nem nagyon mélyre fölkapáltatik.

Konyhakert. A különböző érett konyhakerti vetemény-magvakat, melyenek a paszuly, borsó, murok, petrezselyem, zeller, retek, ugorka, hagyma, stb. össze kell gyűjteni és a további szükségletig, száraz, árnyékos és szellős helyen, czimmel ellátott zacskókban el kell tenni. A magnak való burgundi répát vissza kell csipkednünk. A kiürült ágyásokat fel kell ásatni és spennóttal, tarlórépával bevetni, vagy pedig téli saláta ültetésére fenntartani. A szamócza ágyások ujtását borult időben megkezdhetjük, a régi ágyások pedig felkapáltatnak és trágyáztatnak. A vörös hagyma szárait le kell tiporni, hogy a további növést megakadályozzuk és hogy a hagyma annál hamarabb fejlődjék és megérjék. A téli páposzta utolsó kapálását és töltögetését most kell megtenni. A gyomok irtására kiváló gondot kell fordítani.

Diszkert. A virágmagvak gyűjtése folytatatik. Az elszáradt virágok az ágyásokból eltávolítandók. Hagymás növényeket, mint pl. Császár korona, Liliom, Tulipán és Narciss, ha 2-3 éven át egy helyen voltak, ujonnan elkészített helyekre kell átültetni, a gyengébb hagymákat pedig megerősödés végett külön ágyásokban elhelyezni. Meggyökeresedett szegfűk, ágyások vagy cserepekbe elültetendők. Primula auricola, Ibolya, Paeonia stb. elosztását és ülteését folytatjuk. A virágágyások tisztán és puhan tartására nagy gondot kell fordítani. Az utak tisztán és jó állapotban tartandók. A gyepek szélei élesen levágandók és ha a fű annyira megnőtt, hogy azt kaszálni lehet, végesztessük. A rózsák és diszcserejek szemzése alvó szemre végeztetik.

Méhészet. Ezen hoban a mézhordás vége felé közeledik és így már — ugy szólván — tisztába lehetünk, hogy körül-belül mennyi az eladó készletünk és hogy állunk jövőre nézve méhészetünkkel.

E hó közepe táján vizsgáljuk meg méhcsaládainkat, hogy nem anyátlanok-e? Ezt pedig úgy tudhatják meg, ha szép napfényes időben a lép közé tekintünk és ott még nagyocskafoltokban — és nem szétszórtan — munkás méh-fiasitást találunk; továbbá ha a heréket a dolgozók kezdik leszorítani a polczra és elég szorgalmasan jönnek-mennek: akkor nincs baj. Ellenkező esetben segítenünk kell, még pedig úgy, hogy a meganyátlanodottakat más családhoz adjuk; vagy ha ez még elég fiatal és gazdag: egy másik gyengébb, de élénk anyás családot adunk hozzá. Ez az egyszerű vesszőkaptároknál átdobolás által — e hó végén — történik, úgy például, hogy az átdobolandó kast szarvára állítjuk és a másikat szájjal reáborítjuk, egy hosszu tányértörőfélével jól bekötjük és így az alsót óvatos kopácsolással feldoboljuk. Előlegesen pedig a felső kas népét friss édes tejjel befecskendezzük, melyet közösen felnyalván, még csak észre sem veszik egyesítésöket. (Utórajaink egyesítését is nagyon czélszerűen lehet éjjeli megpreczelés által eszközölnünk; soha egy ilyen eset sem maradt siker nélkül, pedig nem fogatott ki egyik vagy másik a királynék közül.)

A rabló méhek jelentkezni kezdvén, gondunk legyen, hogy azok ne károsithassanak, tapasszuk be tehát jól kereken a kast és a röplyukat vegyük lehetőleg kicsire.

Erdészet. A főhasználat körül csekély a teendő; a mellékhasználat a legeltetésre és fűszedésre szorítkozik, egyáltalában a többi teendő is majdnem ugyanaz, mint a juliushavi. Vadászat. E hó második felében veszi kezdetét az általános vadászati engedély.

Kiállítási levelek.

XII.

Ez általános megjegyzések után áttérünk mezőgazdasági termelésünk tüzetesebb ismertetésére.

Az új katasteri felvételek szerint a magyar birodalom területén mivelés alatt álló föld összesen 53.370,321 kat. holdra (vagyis 30.716,953 hektárra) rug. Ebből a tulajdonképi mezőgazdasági terület összesen 36.762,705 holdat (21.148,407 hektárt), a szőlőmivelés 739,480 holdat (425,580 hektárt) végre az erdőgazdaság 15.868,136 holdat (9.132,748 hektárt) vesz igénybe.

Ezen három főmivelési ág egyes megyénkenti arányát, valamint e mívelési ágaknak a jövedelmezőségben visszatükröződő intenzitását a következő táblázatban tüntetjük fel, mely az új katasteri munkálatokból van kivonva, s melyben minden megye mezőgazdasági, szőlőtermelési és erdőgazdasági területe, a megyére nézve kiszámított általános tisztajövedelemmel együtt ki van mutatva. A megyéket azon sorrendben és csoportosításban adjuk, melyet fentebb a népességi adatok közlésekor is használtunk.

Országrés és megye	Mező- gazdasági terület kat. hold	Mező- gazdasági átlagos jöve- delem kr.	Szőlő kat. hold	Szőlő átlagos jöve- delem kr.	Erdő kat. hold	Erdő átlagos jöve- delem kr.	Összes termő terület kat. hold	Összes termő terület Főállag kr.
Duna balpartja:								
Árva	222,888	87	—	—	114,923	79	337,811	85
Bars	255,849	456	3,253	831	143,135	71	402,237	322
	18,419	360	—	—	22,291	59	40,710	193
Esztergom	128,821	566	8,198	1200	33,324	150	170,343	515
Hont	271,467	353	8,344	895	144,271	81	424,032	271
Liptó	176,783	111	—	—	195,375	71	372,158	90
Nógrád	477,301	356	13,554	958	204,820	85	695,675	288
Nyitra	682,716	516	7,412	982	215,021	126	905,149	427
Pozsony	548,393	539	8,499	1430	152,486	205	709,378	477
Trencsén	461,079	160	105	219	262,814	72	723,998	126
Turóc	95,519	233	—	—	93,706	66	189,225	151
Zólyom	190,788	273	—	—	255,853	81	446,641	163
Duna jobbpartja:								
Baranya	637,446	461	44,656	1324	151,385	93	833,487	464
Fehér	596,034	656	21,111	614	602,229	144	677,374	638
Győr	220,375	543	4,945	902	19,912	197	245,232	522
Komárom	390,192	432	7,212	905	60,801	141	458,205	401
Moson	270,419	573	3,796	1517	18,567	221	292,782	564
Somogy	801,180	437	25,177	856	245,567	108	1,071,924	372
Sopron	378,987	725	10,338	2132	116,817	177	506,142	627
Tolna	499,345	597	33,174	1181	54,146	153	586,665	589
Vas	627,457	492	8,512	914	269,165	121	905,134	385
Veszprém	467,339	527	8,908	1224	158,366	124	634,613	460
Zala	646,594	455	41,027	1378	257,344	153	944,965	413
Duna-Tisza- köze:								
Bács-Bodrog	1,580,673	792	22,362	867	89,832	133	1,692,867	758
Csongrád	539,346	429	13,270	819	14,560	95	567,176	430
Heves	476,232	428	15,551	1273	106,027	82	597,810	388
J.-N.-K.-Szoln.	836,365	515	10,411	1124	4,687	216	851,463	521
P.-P.-S.-K.-K.	1,802,499	409	68,428	1367	248,149	117	2,119,076	404
	11,643	478	444	662	349	98	12,436	473
Tisza jobbpartja:								
Abauj-Torna	359,999	369	7,858	630	236,564	75	604,421	257
Bereg	354,070	189	3,742	820	261,443	36	619,255	128

Ország-rész és megye	Mezőgazdasági terület kat. hold	Átlagos jövedelem kr.	Szőlő kat. hold	Átlagos jövedelem kr.	Erdő kat. hold	Átlagos jövedelem kr.	Összes termő terület kat. hold	Főátlag kr.
Borsód	407,938	422	14,292	971	180,815	76	603,045	332
Gömör	337,195	301	1,299	454	339,544	87	678,041	194
Sáros	378,192	152	—	—	220,475	35	598,667	109
Szepes	364,915	155	—	—	283,599	63	618,514	114
Ung	278,598	197	4,643	476	257,939	28	538,179	117
Zemplén	692,615	254	15,617	908	287,892	24	996,124	198
Tisza balpartja :								
Békés	584,073	703	6,673	865	9,632	337	600,378	699
Bihar	1,220,739	282	18,951	848	517,113	51	1,756,803	220
Hajdu	573,919	435	5,766	567	29,410	146	608,095	415
Máramaros	710,456	73	—	—	944,855	19	1,655,311	42
Szabolcs	613,563	283	5,181	423	41,370	151	660,114	276
Szatmár	729,801	251	5,978	788	260,009	46	995,788	201
Szilágy	435,660	201	10,078	692	187,848	26	633,584	157
Ugocsa	149,520	185	1,420	523	46,123	32	197,063	151
Tisza-Maros szöge :								
Arad	672,127	394	10,836	1506	328,875	54	1,011,838	294
Csanád	271,089	695	1,307	856	3,994	205	27,699	695
Krassó-Ször.	817,429	208	14,182	1228	989,540	31	1,821,151	115
Temes	1,017,105	462	43,893	1504	149,646	158	1,210,647	462
Torontál	1,596,807	616	21,505	966	21,145	194	1,639,457	615
Erdély :								
Alsó-Fehér	426,159	238	7,375	966	163,322	62	596,856	199
Beszter-Naszód	334,320	103	1,573	525	315,496	20	701,388	67
Brassó	141,043	241	—	—	109,329	50	250,372	157
Csik	462,934	52	—	—	367,195	8	830,133	33
Fogaras	241,316	109	160	356	163,959	27	408,435	76
Háromszék	250,822	236	—	—	416,203	19	667,025	101
Hunyad	683,348	160	3,032	852	619,269	24	1,305,649	97
Kolozs	573,481	151	2,036	346	265,742	40	841,259	117
Kis-Küküllő	226,436	225	8,889	872	50,273	89	285,598	221
Maros-Torda	363,783	164	4,046	440	339,629	18	707,350	99
Nagy-Küküllő	369,865	181	7,653	578	181,748	60	559,266	147
Szeben	327,779	170	3,822	818	273,285	44	604,886	117
Szola-Dobok	542,413	141	2,074	424	254,022	38	798,509	111
Tord-Aranyos	410,789	158	2,264	435	171,937	30	581,990	121
Udvarhely	295,180	80	555	331	201,290	19	497,025	58
Horvát-Szlavonország :								
Horvát m.	1,301,784	374	59,721	908	914,396	83	2,275,901	271
Szlavon m.	968,009	495	34,135	1055	594,464	82	1,596,608	359
Határvidék	1,952,388	233	23,319	960	1,154,664	72	3,130,443	179

Ezen kimutatásból látható, hogy a mi az egész művelhető területre vonatkozó jövedelmi főátlagokat illeti, egészben véve a Duna jobbpartján fekvő országrész, továbbá a Duna-Tisza köze és a Duna balpartján fekvő egyes dunamelléki megyék (Esztergom, Pozsony és Nyitra) mutatják a legmagasabb arányszámokat. E helyeken az átlagos tisztajövedelem legalább is megközelíti a holdankinti 4 frtot; a legtöbb megyében azonban 4 és 5 frt között mozog; 5 frtnál magasabb átlagos jövedelmet látunk következő nyolcz megyében, melyek ennélfogva ez országrészekben legtermékenyebbnak látszanak: Bács-Bodrog (758 kr.), Fehér (638), Sopron (627), Tolna (589), Moson (564), Győr (522), Jász (511), Esztergom (515).

Kisebb főátlagokat látunk általában véve a Tisza-balparti és Tisza-jobbparti megyékben; ellenben a Tisza-Maros szögében már igen különböző átlagok jelentkeznek. Az egész Tisza-vidékét nézve, a legtöbb megye 1 és 2 frt között ingadozó fő-

átlagot mutat, csak 10 megyében emelkedik az átlag lényegesen 2 frton felül és pedig Békésben (699), Csanádban (695), Torontálban (615), Temesben (462), Hajdu megyében (415), Borsodban (332), Aradban (294), Szabolcsban (276), Abauj-Tornában (257) és Biharban (220).

A Tisza vidékéhez tartozó rosszabb megyékkel körülbelül egy színvonalon állanak a Duna balpartján levő hegyvidéki megyék.

Az erdélyi megyék egészben véve sokkal alacsonyabb átlagokat mutatnak, mint a Királyhágón inueni megyék; míg viszont a Dráván túli megyék, különösen a szlavoniaiak a magyar megyék középátlagát közelítik meg.

Legalacsonyabb (1 frton aluli) átlagokat látunk a következő megyékben és pedig Magyarországon: Máramaros (42 kr.), Árva (85), Liptó (90); Erdélyben: Csik (33), Udvarhely (58), Besztercze Naszód (67), Fogaras (76), Hunyad (97), Maros-Torda (99).

Már ezen általános áttekintésből is látható, hogy a legnagyobb jövedelmeket a sík területtel és dombos vidékekkel bíró megyék tüntetik fel, míg ellenben a hegyes vidékeken fekvő megyék amazok mögött messze elmaradnak. E jelenségnek oka azonban nemcsak a talaj minőségében fekszik, hanem főleg azon körülményben, hogy a hegyes vidékeken a mezőgazdasági területtel szemben jobban előtérbe lép az erdőterület, ennek jövedelmezősége pedig éppen ott, hol az erdőgazdaság uralkodó, nagyon csekélyre szabható.

A mint az erdős talaj a jövedelmezőségi átlagot lenyomja, viszont a szőlőterület, hol némileg nagyobb mérveket ölt, az átlagot emeli, miután ez általában nagyobb jövedelmet nyújt, mint maga a mezőgazdasági terület is.

E szerint ha nem a főátlagokat, hanem a fentebb részletezett három főmívelési ágának (mezőgazdaság, szőlőmívelés és erdőgazdaság) átlagait nézzük, már némileg más képet nyerünk.

Mindenekelőtt azt látjuk, hogy a legnagyobb jövedelmi átlagokat szolgáltató területek, u. m. a szőlőterületek — egyes e mívelési ágának nem kedvező fekvésű megyéktől, pl. Trenčséntől (219 kr. jövedelemmel), Gömör, Ung, Hajdu, Szabolcs és Ugocsa megyétől (423—567 kr. jövedelemmel), eltekintve — általában egyenletesebb átlagokat tüntetnek fel, többnyire 8—12 frtig. Ez átlagnál lényegesen nagyobbat csak kevés megyében látunk, nevezetesen: Sopron (2132), Fehér (1614), Moson (1517), Csanád (1506), Temes (1504), Pozsoay (1430), Zala (1378), Pest (1367) és Baranya megyében (1324).

Az erdőterületek jövedelmezőségére nézve általában éppen az ellenkezőt látjuk, t. i. hogy a jövedelmezőség igen széles körü végletek között mozog, míg ugyanis a Duna vidékén, a hol aránylag csekélyebb terjedelmű erdőségek vannak, az erdők nagyjában 1—2 frtnyi jövedelmet hoznak, addig az északi és délkeleti erdős megyékben a jövedelmezőség egész 24, sőt 19 krig, Erdélyben pedig egész 8 krig száll alá, ellenben az Alföld egyes helyein egész 3 frt 37 krig emelkedik.

A mi ezektől eltekintve, magát a mezőgazdasági területet illeti, ennek jövedelmezősége tekintetében az ország egyes vidékei közt körülbelül ugyanazon arányok állanak

fent, mint a miket fentebb a főátlagoknál kiemeltünk, csakhogy a végletek itt tetemesen enyhítve tűnnek fel.

Az ebbeli átlagszámok alapul vétele mellett az ország megyéit, a mezőgazdasági terület jövedelmét tekintve, következőleg lehetne osztályozni:

1 frton aluli jövedelmezőséggel bírnak: Árvá, Máramaros, Csik és Udvarhely megyék.

1 frttól 2 frtig Liptó, Trencsén, Sáros, Szepes, Bereg, Ung, Ugocea, Beszterce-Naszód, Fogaras, Hunyad, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szolnok-Doboka, Torda-Araucos.

2 frtól 3 frtig Turóc, Zólyom, Zemplén, Bihar, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, Brassó, Háromszék, Kis-Küküllő.

3 frttól 4 frtig Hont, Nógrád, Abauj Torna, Gömör, Arad.

4 frttól 5 frtig Bars, Batanya, Komárom, Somogy, Vas, Zala, Csongrád, Heves, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Borsod, Hajdu és Temes megye.

5 frttól 6 frtig Esztergom, Nyitra, Pozsony, Győr, Moson, Tolna, Veszprém, Jász-Nagy-Kun-Szolnok.

6 frton felül Fehér, Sopron, Bács-Bodrog, Békés, Csanád és Torontál megyék.

A Horvát-Szlavonországra vonatkozó adatok országrészenként levén kimutatva, azokból látható, hogy a legjövedelmezőbb területtel bírnak a szlavoniai megyék, ennél kisebb a horvátországiak és legkisebb a határörvidékiek.

Ha további részletekbe akarnánk bocsátkozni, egyfelől a megyék egyes községeiben, másfelől az egyes mezőgazdasági művelési ágaknál még sokkal inkább eltérő átlagokat láthatnánk. Így például a jobb megyében vannak egyes községek, hol az összes mezőgazdasági terület átlagos jövedelmezősége egész 12—15 frtig, sőt azon felül emelkedik; és a mi a művelési ágakat illeti, vannak pl. szántóföldek, melyek tisztajövedelme egész 16 frtig, rétek, melyeké 24 frtig emelkedik, úgy, hogy az ily helyeken a föld értéke holdankint bátran 400—600 frtra szabható; míg viszont vannak az északkeleti megyékben községek, melyek összes mezőgazdasági területének jövedelmezőségi átlaga 11 krig leszall, vagy a hol például az erdőterület évi jövedelme kat. holdankint nem számítható többre 2 krnál, a legelőké 10 krnál stb. Erdély egy részében, pl. Csik megyében vannak egyes községek, hol a tisztajövedelmi átlag az összes művelési ágakra nézve sem tesz többet 5—6 krnál, sőt 3 krnál, vagy a hol még a szántóföld nagy része sem hoz többet 20 krnál.

Ha a katasteri tisztajövedelmet összesíteni akarjuk, az egyes művelési ágak szerint következő főösszegeket nyerjük (ezer forintokban):

	Magyarország	Erdély	Horvát-Szlavonország	Összesen
Szántóföld	91,447	4,973	9,030	105,450
Kert	3,403	698	873	4,975
Rét	12,655	3,589	3,431	18,675
Legelő	6,989	594	874	8,457
Nádas	637	7	8	653
Ösz. mezőgazd. terület	115,132	8,861	14,316	138,210
Szőlő	6,737	304	1,229	8,270
Erdő	6,750	1,145	2,081	9,978
Ösz. művelhető terület	128,619	10,310	17,526	156,456

A mezőgazdaság tisztajövedelme ezek szerint 156.456,000 forintot tenne.

A mezőgazdaság eme tisztajövedelméből a szorosabban vett Magyarországra az erdélyi részekkel együtt kerekszám 140 millió forint esnék.

Ha a kimutatott kataszteri tisztajövedelem alapján a földbirtok értékét akarnók kiszámítani, ez 4%-os tőkésítés mellett 3,666 millió frt, 5%-os tőkésítés mellett pedig 2,800 millió frt tenne. Ha ez összeghez hozzászámítjuk a hasznos háziállatoknak újabb számlálások alapján kitüntethető értékét, mely minimális számítás szerint tesz:

4.6 millió db. szarvasmarha	75 frtjával	345 millió frtot,
9.3 " " juh és kecske	4 " "	37 " "
2.1 " " ló	90 " "	189 " "
6 " " sertés	15 " "	90 " "
Egyéb állatok (aprómarha, méh stb.)	mintegy 25 " "	" "

Összesen tehát mintegy 686 millió frtot, továbbá az ugynevezett holt leltár értékét ezen összegnek mintegy harmadával, vagyis mintegy 225 millió frttal, a mezőgazdaságban (csakis a magyar és erdélyi részekben) befektetve levő tőke — az épületek nélkül — 3720—4500 millió frt értéket képvisel, és ha az épületek értékét a föld értékének egy hatodrészeré, vagyis 466—600 millióra számítjuk, a gazdasági értékek összege kereken legalább 4000—5000 millió frtra volna tehető.

Némileg eltérő eredményt nyerünk a birtokok értékére nézve, ha azt a halálesetek következtében történt birtokváltozások eseteinek számából és az ezen esetekre nézve kiszámított birtokértékből számítjuk ki. 1875-től 1880-ig ugyanis haláleset következtében mintegy 306,000 birtokváltozás történt mintegy 358 millió frt értékkel. Miután a magyarországi birtokok száma 2,609,765-öt tett, ez utóbbiaknak értéke arány szerint 2884 milliót tenne. Ha tekintetbe vesszük, hogy a 70-es évek óta a birtokok értéke tetemesen növekedett és hogy az örökösödési átruházásoknál a birtokok értéke lehetőleg alacsonyan szokott számíttatni, a gazdasági értékeknek fentebbi kiszámítása nem látszik magasnak. Ki kell azonban emelnünk, hogy a magyar földbirtokot már elég magas jelzálogos adósságok terhelik. Hogy mennyit tehet ezek összege, nem tudhatni, de ha feltesszük, hogy a jelzálogteher 500 millióra rugna, — ez a birtokok értékének még csak 10%-át tenné. A magyar földbirtok hitelképessége tehát minden kétségen felül áll és még óriás összegeket elbirna a nélkül, hogy túlterheltnék lenne mondható.

Egyébiránt a fentebb kiszámított érték a földbirtoknak csak a szálnálai és ehhez alkalmazkodó forgalmi értékét jelenti, valódi értéke azonban az országnak még igen sok vidékén hasonlíthatatlanul nagyobb és ez azonnal érvényesülhet, mihelyt a vidékek hozzáférhetőbbé lesznek, vagy a szükséges beruházások az illető vidékeken megtétetnek. De másfelől maga a forgalmi érték is igen tetemesen fokoztathatnék, ha a gazdasági hitel fejlesztésével az elhelyezést kereső bel- és külföldi tőkék bővebben forgulnának mezőgazdaságunk felé.

(Folyt. köv.)

A komlóról.

A komló a lankásabb s magasabban fekvő vidékeket kedveli.

Erdély közép s déli része — a komló termelésére hivatott. Mint kereskedelmi növény elsőrendű fontossággal bír s ugy magán, mint hazai érdekünk parancsolja, hogy a komló termelését mi is — az eddiginél — jobban felkaroljuk. Alkalmatos a kisbirtokos földjére is, melyből egy holdról 200—300 frt. tisztajövedelmet huzhat. Igaz, hogy először befektetést igényel a komlós-kert; holdankint e célra ugyancsak 200—300 frtot felvehetünk számításba; de kezdhetjük azt apránként s az egyszer befektetett tőke némi javitgatások mellett 25—30 éven keresztül is kamatozik.

A másik körülmény, hogy termelése risikóval jár, jó közép termésre sem lehet minden évben számítanunk; de azért ez se riasszon vissza bennünket, mivel a jó évek termései pótolják a rosszat s így mégis az átlag ár kielégítő szokott lenni.

Sok fajtája közül, némelyek a finom, mások pedig a középfinom komló termelését ajánlják, vagyis némelyek a minőségre fektetik inkább a súlyt, mások pedig a mennyiségre. Tekintve azonban azon körülményt, hogy a finom komló mindig elkél s abban tultermelés nem szokott beállani: javalhatóbb tehát a finomabb fajtának való termelése nálunk is.

Az egész világon a leghiresebb komló Csehországban terem — így tartják a sörfőzők — s ez s a z i komló név alatt jó a kereskedésbe.

Van korai s van kései fajtája a komlónak.

Ott a hol a kései komló be nem érik, tanácsosabb a korait természeteni. Tehát ott, hol a tavasz később nyílik s a nyár nem oly hosszú.

A komló kissé kényes növény, árt neki a hűvös s nedves időjárás kivált érés tájon; a nedves nyár, a hideg tavasz s szeles idő. Széljárta helyekre nem is való komlóst berendezni.

Védett helyet kell neki kiszemelni, legalább az erősebb szelek ellen oltalmat találjon; hol egyuttal a talaj mély rétegű, mert mint afféle kuszó növénynek gyökere is hosszú, mélyen lemegy a talajba s csak ilyen helyen lehet tartós s állandó. Az altalaj nedves ne legyen, ilyen hely csak a la g c s övek lerakása által tehető alkalmassá a komló tenyésztésére, az sem mindig biztos sikerű. A száraz, laza, sovány, homoktalaj sem megfelelő, ilyen helyen kiszűl; sem a vasas, szivós agyagtalaj. A jó márgás (meszes), homokos vegyületű talaj, mely áradmányi (vizhordta) származású, legkívánatosabb alá. Altalaja lehet kavics, palást vagy homokréteg, az ilyen melegebb s túl nem nedvesedik.

A talaj fekvése sem közömbös. Néhol déli, másutt délnyugati vagy északkeleti fekvés a kedvezőbb, az éghajlat határoz e tekintetben. Sem a nagyon szabad, sem a zárt fekvés nem jó neki; ilyen helyen, ha a levegő nem járja a sorokat, annál többet szenved a rovaroktól s penészgombától.

A talaj környezete is figyelembe veendő. Vizek közelléte a rozsdas- s lisztpenész-betegségeknek kedvez. Országutak mellett a por lepi be. E szempontok mind figyelembe ve-

endők, midőn a komló megalapításáról van a szó; mert a hibát később vajmi bajos helyre hozni! Első gondunkat képezze tehát a hely okszerű kiválasztása.

Második dolgunk legyen a talajnak előkészítése a komló részére. E célból gazdagon meg kell hordani trágyával s azt leforgatni. Némelyek két rétegben (alább s felebb) trágyázzák meg, a mi helyesebbnek mutatkozik.

A talaj a komló alá a lehető legmélyebben szántandó meg. Ide már mélyítő vagy legalább turóeke kell, hogy mintegy 45 centimeterre (1½'-ig) felporhanyithassuk azt. Egy mivelleti növény sem kívánja meg ugy a mély mivelést, mint éppen a komló.

Kicsiben természetve a komlót — á s ó v a l kell alá a földet — két ásónyomra felforgatni s ugyanakkor megtrágyázni. E munka ősszel végzendő. Vannak, a kik ugy ültetik, mint a fát — gödrökbe.

Harmadik teendőnk lesz: ismert helyről, jó fajtából ép dugványokat beszerezni. A jó dugványnak 3 ép szemmeg (rügy) kell birni s minél erősebb az, annál jobb. Legjobb 4—5 éves tőkékről szedni a dugványokat a tavaszi metszés alkalmával.

A dugványokat legcélszerűbb előbb gyökereztetni s csak a következő évben helyeikre kiültetni.

Az ültetési időszak a tavasz, midőn már a fák rügyeznek s a tenyészet megindul. (Április).

A sorok irányát ugy szabjuk meg, hogy a hideg égtájnak (észak) minél kevésbé legyenek kitéve a komlótők.

Hogy a lég szabadon járhassa az ültetvényt, a sorokat szélesre kell vennünk.

Minden komlótő 1 □ ölnyi térséget kapjon. A ki szűkebb sorokba kívánja rakni komlóját, vegye 5'-ra = 155 centimeter.

A gyökeres dugványokból egy rakatik le minden fészekszekbe, nem gyökereből több is kell. A dugványok egy tényérnyi mélyedést kapnak, hogy a komló feje később ne nőjön ki erősen a földből. Minden dugvány fölé, ha van — portrágya (komposzt) teendő s mellé egy karó szurandó. Természetesen elültetés előtt a helyeket póznák segítségével már előre ki kell tüzni, hogy s z a b á l y o s s o r o k a t kapjunk minden oldal felől, ha nézzük.

Első évben komlótermésre még nem számíthatunk, de annál több zöldség, fuszulyka, borsó, répa, pityóka stb. fog teremni a sorok közt; csak miveljük jól meg a földjét s egyuttal kö t ö z z ü k r e n d e s e n a z i n d á k a t a k a r ó k h o z .

Ősszel az indák lemetszetnek s a komló-tővek porhanyó földdel betakarthatnak.

Következő év tavaszán, ha az idő már engedi s a komló már bujni kezd, kitakarjuk, mint a szőlőt szoktuk s megmetszük egy szemre (rügyre) s ellátjuk a tőveket egy kevés portrágyával s hosszabb póznákkal vagy drótokkal, ha t. i. sodronymivelést alkalmazunk.

Különbösen már az első esztendőben is alkalmazhatjuk a rendes komlókarókat.

(Folyt. köv.)

R. J.

EGYVELEG.

— **Értesítés.** A mai napon a „Brétfő“ és „Lomb“ nevű hegyekkel befejezván a filloxera-vizsgáló bizottság a mult hétre kitűzött munkálkodását, örömmel értesülünk, hogy ez ideig nem találtak a keresett rém legkisebb nyomára sem. Holnap (29-én) a „Tuzok máiban“ és belső kertekben kutatók, csütörtök, péntek, szombaton „Kőmál“, „Borju-mál“, „Hója“ hegyekben s esetleg a belső kertekben; hétfőn, kedden és ezeket követő napokon szintén a belső kertek vizsgálatával foglalkoznak, különös sulyt fektetvén a vasuti állomás közelébe eső helyiségekre, a hová az átvonuló vonatokkal e veszedelmes rovar legkönnyebben behurcolható.

* * *

— A mezőgazdasági állapotról a m. kir. földmívelési ministeriumhoz beérkezett jelentések szerint Dunántul, alföld északi és déli részeiben, sőt az erdélyi részek egyes megyéiben az őszi aratását befejezték vagy legközelebb befejezendik; az aratás eredményéről a mult héten közölt hírek ismét megerősítést nyertek, a mennyiben többnyire középtermést jelentenek; a buza minősége általában jó, sőt egyes vidékeken várakozáson felüli.

Az árpa mellett, hogy a tavaszi folytonos szárazság folytán nem fejlődhetett s ritka maradt, általában minőség tekintében sem elégti ki a gazdákat, a szem ugyanis sok helyt szorult, ehhez járul még azon körülmény, hogy az árpa az utóbbi esőzések alkalmával szinre sokat vesztett.

A zab aratását legközelebb megkezdik, mint már a multkor jelentettük, a terméshez elég jó reményeket kötnek, az eredmény attól fog függni, hogy a csomó miként fizet.

A kapásnövények állásában a mult hét óta nem állott be változás; ugy a burgonya, mint a tengeri szépen fejlődnek, utóbbin a csöképződés már folyamatban van.

Szőlők állása változatlan.

Háziállatok egészségi állapota a lefolyt héten általában kedvező volt.

* * *

— Kolozs-monostori gazd. tanintézet zárünnepélye e hó 25-én folyt le. Igazgató Vörös Sándor ügyesen összeállított beszéddel a zárünnepélyt megnyitván, az évi működés rövid vázlatát tárta a hallgatóság elé, melyből kiemeljük, hogy működött a most bevezetett tanévben 6 rendes tanár, 3 rendkívüli tanár, 2 tanársegéd, 1 intéző és 1 főkertész. Hallgatóság száma az idén 107-et tett, ezek között volt 100 rendes, 5 rendkívüli és 2 vendég hallgató; kik közül végbizonyítványt nyert 22 tanuló. Örömkre szolgált hallani, hogy elégtelen jegyet csak $\frac{6}{10}\%$ nyert, valamint hogy az ifjuság az évfolyamon példás magaviseletet tanusított.

Az ifjusági olvasóköri dr. Szentkirályi Ákos vezetése alatt a most lefolyt éven is sikerrel működött. Tartatott 6 rendes, 2 rendkívüli, 1 felolvasó és 5 vitatkozó ülés, melyen 36 tárgy lett megvitattva. Három pályadíj volt 2—2 arannyal kitűzve, még pedig egy a juh tartás tárgyalására, egy a helyes lentermelés leírására és egy gedig Erdélyben követendő gazdasági rend-

szert fejtegetésére; az elsőt helyesen fejtette meg Torda Ferencz, a másodikat Barabás Benedek és harmadikat Gaál Lajos, a jutalmak az illetőknek kiadattak. Ez alkalommal említé a jeles igazgató, hogy a tanári kar által kitűzött „Egy 400 holdas erdélyi birtok okszerű berendezése“ című 200 frtos pályakérdésre beérkezett 2 munka, melyek azonban a díj elnyerésére nem érdemesítették; de „győzzön a jobb“ jellegű mű, miután helyes alaptól indul ki, dicséretet nyert.

Az ifjusági tüzoltó-egylet az idén 56 tagot számlált és 4 tüzesetnél vett részt, hol ügyes és tapintatos eljárásukért elismerést nyertek. Az egyletet a kolozsvári kisegítő pénztár, valamint a helybeli takarékpénztár 25—25 frrtal segélyezte.

A „gróf Mikó emlékem“ című és Bors-féle 100 frtos ösztöndíjakat az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányja Göllner Antal és Govrik János végzett gazdászoknak ítélte oda; az ösztöndíjakat az erdélyi gazdasági egylet képviselője Nagy Lejos nyújtotta át az illetőknek egy szakavatott beszéd kíséretében. Ezután az igazgató Vörös Sándor szivélyes bucsusztól intézve az ifjusághoz és az ünnepélyt bezárta.

* * *

— A mustár. Fűszernövényül vetik s ujabban zöldtrágyának. Némelyek már nálunk is tettek vele próbát s ajánlják, mint korai zöld takarmányt, főképp fejős tehenek számára, tőle állítólag a vaj is szép sárgás szinre nyer.

De mi itt most mint fűszernövényt kívánjuk hazánkban is meghonosítani, mert a paprika mellett a „mustár“-nak is rendes fogyasztói vagyunk. S miért ne természetelnénk s állíthatnánk mi magunk elő akár az édes (honi), akár a savanyu (francia) mustárt, mikor az jól megterem nálunk is? S azonkívül minden gyógytárban ott találjuk, mint mustárszeszt, mustárlisztet vagy papirt. Tehát kelendő, csak termeljük.

A mustárnak van fehér és fekete fajtája. Külföldön, kivált Francia- s Németországban mindkettő termeltetik, az előbbinek magja sárgás, az utóbbié barna s mintegy 36% erős (csipős izü) olajat tartalmaz; mint gyomok*) a mustárfélék eléggé ismertek vetéseinkben.

A mustár az időjárás iránt nem érzékeny s ez okból jókor tavasszal vethető. Mindenféle talajban tenyészik, de legjobban szereti mégis az uj töréseket s más márgás talajokat. Száraz klíma alatt el ne késsünk vetésével.

Ugy miveljük, mint a tavaszi repcét szoktuk.

Egy hektárra szórva 20—30 liter, sorba, ha kapáljuk, 45 cm. távolra 15—20 liter mag kell belőle. Nem kapálva vetik 24 cm-re, mint a bükkönyt. Holdankint körülbelül azoknak fele számítandó.

Leginkább szenved a földi bolhától. A talajt tisztán hagyja maga után. Vethetjük tarlóba is.

A korán és sorba vetett, kevésbé szenved a bolhától.

Aratásával késlekednünk nem szabad, nehogy kiperegjen a magja.

*) Sok helyen vadrepce név alatt ismeretes.

Holdankint ad 6—12 hektoliter magot. Sulya egy hektoliternek 60 kgr. körül van.

Virárgját a méhek kedvelik.

R. J.

* * *

— Pályázati hirdetmény. A tarczali m. kir. vinczellér-képezdében f. é. augusztus hó 3—6-ig bezárólag megtartandó vizsgálatokkal 5 növendék végzi a tanfolyamot, kik méltányos díjazás mellett, gyümölcsészeti, szőlőszeti és pinczekezelői állást képesek elfoglalni. Az e tekintetben hozzá intézett tudakozódásokra bővebb felvilágosítással az intézet igazgatósága szolgál. Ugyancsak a fentnevezett intézetben az 1885-ik évi október hó 15-én kezdődő új tanfolyamra 6 államköltséges tanuló fölvetelére pályázat nyitattik. A felvételi kellékek az érdecségi vinczellér-képezdájével azonosak, melyek lapunk 28. számában közölve voltak.

A kellőleg bélyegzett bizonyítványokkal felszerelt kérvények f. é. augusztus hó 15-ig az intézet igazgatóságához beterveztendők, honnét a fel- vagy fel nem vételről az illetők szeptember hó 15-ig értesítettetni fognak.

Az államköltséges helyek betöltésén felül még saját költségű növendékek is vétetnek fel, kik az élelmezés és mosásért havonként 14 frt 50 krt előre tartoznak fizetni; lakást, fűtést, világítást és gyógykezelést azonban az intézettől ezek is ingyen nyernek. Tarczalon (Zempl. m.), 1885. július hó 21-én. A tarczali m. kir. vinczellér-képezde igazgatósága.

Üzleti szemle.

Marha- és sertésvásárok jegyzései.

Budapesti marhavásár jul. 23-én. Összes felhajtás 4002 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 37 db. bika, 1141 db ökör, 787 db vágó tehén, 250 db. fejős tehén, 140 db. bival, 543 db. borju, — db. bárány, 1104 db. juh. Árak: bika darabonként 90—210 frt, ökör páronként 190—380 frt, vágó tehén páronként 140—250 frt, fejős tehén darabonként 90—180 frt, bival páronként 130—240 frt, borju darabonként 8—30 frt, bárány páronként — — forint, juh páronként 10—19 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 52—55 frt, tehénhús 47—52 frt, borjuhús 65—70 frt, bivalhús 42—50 frt.

Pozsonyi marhavásár július 27-én. Összes felhajtás 1065 darab, és pedig 819 darab magyar, 28 darab lengyel és 218 darab német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 56—63 frt, lengyel 58—60 frt, német 57—64 frt, tehén 52—57 frt, bika 52—58 frt, bival — — frt.

Bécsi marhavásár július 27-én. Összes felhajtás 2603 drb és pedig 600 drb. magyar, 915 drb. lengyel és 488 drb. német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 55—63 frt, lengyel 56—61 frt, német 56—64 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt.

Köbányai sertésvásár július 24-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőlegelő részvénytársaság je-

lentése.) Az e heti üzlet lanyha hangulata változást nem szenvedett és az árak is csökkentek.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 260—320 klgr. nehéz 36—37 krral, 180—240 klgr. nehezek 37½—38½ kr. Öreg 300 klgr. túli nehéz 33—35 kr, vidéki sertés 37—39 kr, könnyű — kr. Transitóban: szerbiai 36½—38 kr., románia 37—38½ kr, tuskés — krral tiszta kilogrammonként. Összes felhajtás: 4489 darab, összes elhajtás 8717 drb.

Bécsi sertésvásár jul. 21-én. Összes felhajtás 6822 drb. és pedig 1558 drb. nehéz, 2005 drb. középnehéz és 3267 drb. süldő. Árak 100 kilonként: nehéz 33—34 frt, középnehéz 30—32 frt, süldő 34—40 frt; szalonna és zsír 41—44 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

A magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állás-közvetítő-osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások díjmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utca 6. szám alatt.

Krocsák G. Emil,

(30—52.)

(3.)

e. ügyvezető.

(1.) Tetemesen leszállított gyári árak mellett. (30—52.)

WALSPER FERENCZ
első magyar gép-
és tűzoltószerek, gyár,
harang- és órcz-öntőde
ERDELYORSZÁGI NYOLTELEPE
Kolozsvárt.
Bel-Monosorutca 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezetékek kútak s berendezésére.

Üzlet nagybirtás és vízművészeti kellékek tárlata.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Grossmann és Rauschenbach

Gazdák számára

ajánljuk új szerkezetű

3 lóerejű szegesrendszerű

gőzcsepplőkészleteinket CA

melyek a beszerzésnél olcsók, könnyen szállíthatók, kiválóan takarékosak munka közben épp úgy a tüzelő anyag fogyasztásra, mint a szükségelt munkások számára nézve, és rendkívüli erős szerkezet és tartósság által kitűnnek, 10 óra alatt 3000—5000 kéve tökéletesen tisztán kicsépelelték, tisztítatják és vásárcsészen osztályoztatják.

A gépek leírása:

3 lóerejű gőzmozdony, legújabb szerkezet, frt kr.
nagyított fűtőszekrényvel, kovácsolt vas-előállvánnyal s kovácsolt vaskerekkel, fa- vagy széntüzelésre, összes csavarkulcsokkal, fűtő szerszámmal, teljesen felszerelve 1750 —

Szeges rendszerű gőzcsepplőgép CA, 860 mm. (33") széles nyitott dobbal, 1230 mm. (47") széles állvánnyal, kettős tisztító szerkezettel, üszögválasztó s árpataklyászolóval, valamint osztályozó készülékkel, 5 zsákoló kifolyással, dörzsfékekkel, összes szijakkal, csavarkulcsokkal, létrával, olajkannával, tartalékfogakkal, vízmentes takaróval, kovácsolt vaskerekken, teljesen felszerelve 1450 —
Az egész készlet együtt 3200 —

Első Magyar Gazdasági Gépgyára Budapesten.

Képviselet: **Tauffer Ferencz** utódánál Kolozsvártt, hol minden gazdasági gépre vonatkozó felvilágosítás készséggel adatik! (14.) (3—6)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köb-meter tűzifa	1 kilo marhahús	
helye	napja								széna	szalma			
k r a j e z á r o k b a n													
Bécs	julius	25	metermázsa	800	—	750	735	685	640	—	—	—	—
Budapest	julius	25	"	785	—	670	—	645	560	—	—	—	—
Balászfalva	junius	23	hektoliter	500	450	400	—	225	425	300	—	300	40
Brassó	julius	24	"	600	340	340	300	220	360	460	230	240	44
Deés	julius	21	"	720	620	580	—	360	580	680	280	320	28
Gyula-Fehérvár	julius	18	"	615	525	450	—	275	450	500	200	260	46
Kézdi-Vásárhely	julius	23	"	560	480	400	360	240	450	400	110	300	32
Kolozsvár	julius	23	metermázsa	750	—	600	—	560	560	400	150	300	44
Maros-Vásárhely	julius	16	metermázsa	750	580	580	—	490	520	330	180	300	36
Nagy-Szeben	julius	24	hektoliter	540	420	350	360	240	430	250	150	300	40—46
Nagy-Várad	julius	14	"	524	414	385	318	265	430	450	180	350	48
Sepsi-Szent-György	julius	27	"	580	520	420	300	200	390	300	120	250	40
Szász-Régen	julius	23	"	600	400	380	—	300	465	580	380	240	36
Torda	julius	25	"	550	400	400	400	225	400	300	20	250	40

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-utca Minorita-épület.